

Ім'я користувача:
Полтавський інститут економіки і права Полтавськи...

ID перевірки:
1016288915

Дата перевірки:
28.05.2024 07:45:54 EEST

Тип перевірки:
Doc vs Internet + Library

Дата звіту:
28.05.2024 21:37:14 EEST

ID користувача:
100011301

Назва документа: Білецька

Кількість сторінок: 16 Кількість слів: 3500 Кількість символів: 26926 Розмір файлу: 37.86 KB ID файлу: 1016082359

25.9% Схожість

Найбільша схожість: 11.5% з Інтернет-джерелом (<https://ua-referat.com/%D0%A1%D0%BE%D1%86%D1%96%D0%B0%D...>)

24.7% Джерела з Інтернету 289 Сторінка 18

7.31% Джерела з Бібліотеки 11 Сторінка 19

0% Цитат

Вилучення цитат вимкнене

Вилучення списку бібліографічних посилань вимкнене

0% Вилучень

Немає вилучених джерел

ВСТУП

Сім'я є складною, динамічною, автономною системою, і разом з тим, невід'ємним елементом соціальної структури, що зв'язує сучасне з минулим та майбутнім. Тип сім'ї, її матеріальні та духовні цінності, функції, стосунки між подружжям, батьками і дітьми та іншими родичами завжди були такими, яким було суспільство, і змінювалися вони так, як змінювалось суспільство, та відображали матеріальну і духовну культуру на кожному етапі свого розвитку.

Вона відіграє велику роль у сучасному суспільстві і є первинною клітиною соціальних груп, класів, які утворюють соціальну структуру будь-якої країни. Життя більшості людей так, чи інакше пов'язане з сім'єю – своєрідним мікросвітом, де сплітаються складні економічні, політичні, психологічні, ідеологічні, фізіологічні та інші соціальні проблеми. Будучи залежним від економічного становища країни, від політики, рівня культури, сімейне життя впливає на стан національної економіки, політичні події тощо.

Сім'я як соціальний інститут перебуває у стані гострої кризи, що, звичайно, негативно впливає на виконання нею основних функцій, тобто на життєдіяльність сім'ї: матеріально – економічне забезпечення, житлово-побутові умови. Це, в свою чергу, створює певний морально – психологічний клімат, який впливає на духовність сім'ї, виховання дітей, організацію вільного часу членів сім'ї.

За даними статистики протягом першого півріччя 2010 року в Україні було зареєстровано 130 921 одружень та 85 463 розлучень.

Останнім часом спостерігається тенденція відкладання вступу до шлюбу і народження дитини у зв'язку із загальним падінням рівня життя. Отже, згідно статистичних даних, зрозуміло, що вже не кожна третя (як було ще зовсім недавно), а майже кожна друга сім'я розпадається (48%).

Також наслідком соціальної кризи в галузі сім'ї – збільшення союзів між чоловіками і жінками поза офіційним шлюбом на основі особистої

домовленості, збільшення кількості неповних сімей, матерів одиначок, безпритульних дітей, дітей – соціальних і біологічних сиріт.

Сьогодні в нашій країні 13 % дітей народжують матері, які не перебувають в зареєстрованому шлюбі, що призводить до збільшення неповних сімей.

Теоретико-методологічною основою даної курсової роботи є філософські, соціологічні та психолого-педагогічні концепції конфлікту: у психології (А. Я. Анцупов, Ф. М. Бородкін, Н. В. Грішина, Л. М. Карамушка, Н. Л. Коломінський, Н. М. Коряк, Г. В. Ложкін, М. І. Пірен, Б. І. Хасан, А. І. Шипілов), у соціології (Р. Дарендорф, А. Г. Здравомислов, Г. Зіммель, М. Н. Руткевич).

Об'єктом курсової роботи є сімейні конфлікти як проблема соціальної роботи.

Предмет дослідження - специфіка соціальної роботи з конфліктними сім'ями.

Мета дослідження теоретичний аналіз моделей та методів соціальної роботи з конфліктними сім'ями..

Об'єкт, предмет та мета дозволили сформулювати такі **завдання курсової роботи**:

1. Розкрити особливості сімейних конфліктів.
2. Проаналізувати розлучення як наслідок конфліктної сімейної взаємодії.
3. Охарактеризувати методи та моделі соціальної роботи щодо конфліктних родин або родин у стані розлучення.
4. Розглянути соціальні служби по роботі з профілактиці конфліктів у сім'ях.

Методи дослідження – методи науково – теоретичного рівня: аналіз і синтез науково-теоретичних джерел з проблеми дослідження, порівняння й узагальнення науково-теоретичних даних.

Структура курсової роботи. Курсова робота складається із вступу, трьох розділів, висновків до розділів, загальних висновків, списку

використаних джерел із 23 найменувань.

РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ПІДХОДИ ДО АНАЛІЗУ ПРОБЛЕМИ СІМЕЙНИХ КОНФЛІКТІВ

1.1. Визначення понять

Шлюб і сім'я – історично змінні явища. Їх суспільний, соціальний зміст визначає те, що властиве їм як різновиду суспільних інститутів та відносин, які перебувають у складній взаємодії суспільних умов із природно-біологічною, інстинктивною природою статевих потреб людини [20].

Шлюб – це історично змінна соціальна форма стосунків між чоловіком і жінкою, через які суспільство впорядковує і санкціонує їхнє статеве життя, визначає подружні та батьківські права й обов'язки. Сім'я, у свою чергу, є складнішою системою відносин, ніж шлюб, оскільки вона, як правило, **об'єднує не лише подружжя, а й їхніх дітей, а також інших родичів та близьких**. Окрім того, сім'я виступає як соціально-економічний **осередок суспільства і являє собою, таким чином, дуже близьку до «оригіналу» модель усього суспільства, в якому вона функціонує** [18].

Структура сім'ї визначається усією сукупністю стосунків між її членами, включаючи, крім стосунків родинності, системи господарських та духовно-моральних стосунків, у тому числі владних, авторитету тощо. Структура сім'ї та її **внутрішня організація залежать від багатьох факторів**. Наприклад, **вона може залежати від типу подружжя**. Відомі подружжя моногамні й полігамні.

Під *способом життя сім'ї* розуміють усю сукупність тих видів життєдіяльності, які виконуються усіма разом або деякими із членів сім'ї чи одним із них, але від імені і для усієї сім'ї. Природно, що між способом **ЖИТТЯ сім'ї та способом життя певної соціальної верстви, класу, нації, суспільства, в рамках яких вони функціонують, спостерігається щонайтісніший зв'язок**.

Сім'я виконує наступні функції:

1. Матеріально-економічну функцію сім'ї становлять її бюджет, організація споживчої діяльності, участь у суспільному виробництві, здобуття професії, відновлення втрачених на виробництві сил.

2. Житлово-побутова функція – це забезпечення сім'ї житлом, ведення домашнього господарства, організація домашнього побуту. Вона тісно пов'язана з попередньою.

3. Репродуктивна функція сім'ї полягає у відтворенні життя, продовження людського роду, тобто в народженні дітей. Мається на увазі відтворення не тільки кількісне, а й якісне (народження фізично і психічно здорового покоління).

4. Комунікативна функція сім'ї передбачає створення сприятливого сімейного мікроклімату, необхідного для психічно-емоційного відтворення сил членів сім'ї, внутрішньо-сімейного спілкування подружжя, батьків і дітей, сім'ї та оточуючого мікро- і макросередовища, а також її спілкування з духовними та інтелектуальними надбаннями суспільства (засоби масової інформації, література, мистецтво, тощо).

5. Виховна функція полягає у передачі дітям дорослими членами сім'ї соціального досвіду. Правильне сімейне виховання розвиває здібності, здорові інтереси та потреби дитини, формує правильний світогляд, сприяє прищепленню гуманних моральних якостей, розумінню необхідності дотримуватись правових і моральних норм життя, поведінки, що сприяє розвитку фізичної досконалості дітей, зміцненню їхнього психічного здоров'я.

6. Рекреативна функція – це організація вільного часу та відпочинку сім'ї. Рекреативна діяльність сім'ї здійснюється в будні і вихідні дні, а також під час відпустки. Вона виконує роль збереження сім'ї як цілісної одиниці, зміцнює сім'ю, закріплює кращі традиції, має велике значення у вихованні дітей, емоційному єднанні подружжя [19].

Конфлікт – це реальна боротьба між діючими людьми чи групами, незалежно від того, які витоки цієї боротьби та засоби, що мобілізують

кожну зі сторін (А. Гідденс).

Конфлікт – результат соціального напруження, який виник через незадоволення базових потреб людини і соціальних груп (П. Сорокін).

Конфлікт – це результат розбіжностей цілей та інтересів людей (нормативно - ціннісний підхід - Е. Дюркгейм, Т. Парсонс). Соціальний конфлікт виникає в тому разі, коли дві чи більше сторін переконані в тому, що цілі і діяльності несумісні. Ця точка зору є найбільш узагальненою, адже в будь-якому визначенні конфлікту присутнє питання про розбіжність інтересів, цілей, боротьба за життєві ресурси та ін. [7, С.37-38].

Конфлікт – це ситуація при якій виникає зіткнення протилежних сторін чи поглядів, відсутність згоди між двома і більше суб'єктами. Взаєморозуміння і відкритість – основа рівноправних, безконфліктних стосунків. Дуже важливо не перетворити процес спілкування на взаємне невдоволення, причіпки, недомовки і конфлікти. Хочемо ми цього чи ні, конфлікти супроводжують нас усе життя. Вони вносять напруженість у стосунки, позбавляють нас спокою і радості, надають можливість повноцінно працювати. А особливо прикро, те що конфлікти виникають найчастіше через дрібниці, через наше невміння спілкування, небажання зважати на потреби інших людей. Конфлікти супроводжуються непорозуміннями, образами зруйнованими взаєминами, стресами, почуття невдоволеності [3, С.17 -18].

1.2. Особливості сімейних конфліктів

УНИКНУТИ розбіжностей неможливо через ту просту причину, що людина конфліктна за своєю природою, і зовнішньо це саме й знаходить у сварках. Хоч як любили б один одного партнери, обов'язково в якихось питаннях їхні думки розходяться. Отже, зіткнення інтересів неминуче. У складних, конфліктних ситуаціях яскраво виявляється внутрішня сутність кожної людини. Хтось реагує на те, що відбувається, бурхливо, емоційно. Інші виявляють терпіння й дипломатичність, намагаються згладити гострі

кути. Треті й зовсім розряджають обстановку веселим жартом. Поведінка в момент конфлікту залежить від темпераменту кожної людини, її характеру, навичок, виховання, накопиченого життєвого досвіду. Є чимало сімей, де подружжя конфліктує один з одним постійно, причому дуже бурхливо, проте при цьому чудово почувається. Зіткнення інтересів дає їм можливість виговоритися, отримати емоційну розрядку, краще зрозуміти один одного, а в результаті – стати ще ближчим. Секрет полягає в тому, що сварки тут продиктовані почуттям любові до партнера. Загальновідомо, що в любові завжди є елементи ненависті. Ми любимо й шануємо людину, але при цьому не сприймаємо якись навички, які заважають їй виглядати гідно [18, с. 89].

Отже, у разі психологічної несумісності двоє «не сходяться» не тільки характерами, а й інтелектом, почуттями, уподобаннями, потребами, установками та чимало іншим. В реальному житті міра сумісності людських психічних властивостей істотно відрізняється. Так, наприклад чоловік може мати зі своєю дружиною спільні інтереси, але різні уявлення про сімейні обов'язки, схожі життєві принципи, але протилежні темпераменти, однаково ставитися до виховання дітей, але мати інший тип емоційного реагування. Тобто сім'я виявляє різні психологічні «зони», в яких відносини подружжя коливаються від «повної сумісності» до «несумісності».

Складність досягнення психологічної сумісності передусім у тому, що внутрішнє життя кожної людини являє собою справжній світ зі своїм власними законами. Як же відбувається у подружньому житті взаємодія таких світів?

Подружжя, що живе в постійних суперечках, повинно усвідомити: хронічні зіткнення – показник досить серйозної несумісності, яка загрожує дальшим розладом стосунків. Якщо сім'я не подолає цю стадію, вона мало - помалу переходить до стійкої незлагоди, яка стає визначальною рисою психологічного клімату. Усе починається зі сварок. Енергія доброзичливості вже розсіялася, набирає енергії ворожість. Подружні зіткнення стають дедалі більше непримиренними, стосунки загострюються, зростає подружня

відчуженість. У сварках вже не шукають істину, а зриваються на звинувачення, образливі епітети, уїдливо підмічають і висміюють помилки та вади один одного.

Дійсна причина конфліктів відходить на задній план, а стосунки поступово набирають форми психологічної боротьби, де суперники вже не завжди церемоняться один з одним.

Сімейні конфлікти є однією з найпоширеніших форм конфліктів. За оцінками фахівців, у 80 – 85 % сімей відбуваються конфлікти, а в інших 15 – 20 % виникають сварки з різних приводів. Сімейні конфлікти – це протиборство між членами сім'ї на основі зіткнення протилежно направлених мотивів і поглядів.

Сімейні конфлікти мають свої особливості, врахування яких необхідне при попередженні і подоланні таких конфліктів. Перш за все, сімейні конфлікти відрізняються особливим предметом, специфіка якого обумовлена унікальністю сімейних відносин. Найважливішою особливістю сімейних відносин є те, що їх основний зміст складають як міжособистісні стосунки (любов, кровна спорідненість), так і правові й етичні зобов'язання, обумовлені реалізацією функції сім'ї: репродуктивної, виховної, господарсько-економічної, організація дозвілля і відпочинку), комунікативної і регулятивної.

Сімейні конфлікти відрізняються своїми причинами. Найважливішими з них є:

- обмеження свободи активності, дій, самовираження членів сім'ї;
- ненормативна поведінка одного або декількох членів сім'ї (алкоголізм, наркоманія і т.д.);
- наявність протилежних інтересів, прагнень, обмеженість можливостей для задоволення потреби одного з членів сім'ї (з його точки зору);
- авторитарний, жорсткий тип взаємостосунків, що склалися в сім'ї;
- наявність важковирішувальних матеріальних проблем;
- авторитарне втручання родичів у подружні відносини;

- сексуальна дисгармонія партнерів у шлюбі й ін.

Пірен М. І. виділяє наступні причини конфліктів у сім'ї. Він **ПРИВОДИТЬ** чинники, які найчастіше призводять до конфліктів: коли ви надто багато чекаєте від партнера (партнерші), роблячи його (її) відповідальними за ваше особисте щастя; неправильно ставитися до сексуальних потреб у подружньому житті; заздрите успіхам партнера (партнерші) у сімейному житті; несерйозно ставитися до його (її) проблем і турбот; зневагою даєте зрозуміти: «ти вже не така велика цінність для мене»; даєте зрозуміти про його (її) зовнішню (внутрішню) непривабливість [13].

Особливості сімейних конфліктів виявляються в їх динаміці, а також у формах протікання. Динаміка сімейних конфліктів характеризується класичними етапами (виникнення конфліктної ситуації, усвідомлення конфліктної ситуації, відкрите протиборство, розвиток відкритого протиборства, вирішення конфлікту й емоційне переживання конфлікту). Але сімейні конфлікти відрізняються підвищеною емоційністю, швидкістю протікання кожного з етапів, формами протиборства (докори, образи, сварка, сімейний скандал, порушення спілкування і т.п.), а також і способами їх подолання (примирення, досягнення згоди, полагодження відносин на основі взаємних поступок, розлучення й ін.).

Істотною особливістю сімейних конфліктів є і те, що вони можуть мати важкі соціальні наслідки. Нерідко вони закінчуються трагічно. Дуже **ЧАСТО** призводять до різних захворювань членів сім'ї. особливо важкі наслідки сімейні конфлікти мають для дітей [5, С. 105-113].

На очах сім'я як спільність перестає існувати, та порятунок ще можливий. Подружжю потрібні буквально відчайдушні зусилля, щоб урятувати залишки поваги і взаєморозуміння. Коли ж це не вдається, сім'я скочується до сумнозвісної стадії скандалів.

Важливо підкреслити – подружжю, яке дійшло до стадії психологічної війни, жити разом не тільки немає сенсу, а й небезпечно. Краще у таких випадках розлучатися і спробувати відновити власну здатність до доброти,

теплих почуттів. Вони можуть стати у нагоді, а точніше просто необхідні в подальшому житті кожного.

Ключову роль у сімейних стосунках відіграють подружні конфлікти. Вони частіше виникають через незадоволення потреб подружжя. Виходячи з цього виділяють основні причини подружніх конфліктів [1, с.10]:

- психосексуальну несумісність подружжя;
- незадоволення потреби в значимості свого «Я», неповага почуття гідності з боку партнера;
- незадоволення потреби в позитивних емоціях: відсутність ласки, турботи, уваги, розуміння;
- пристрасть одного з подружжя до надмірного задоволення своїх потреб (алкоголь, наркотики, фінансові витрати тільки на себе і т.д.);
- незадоволення потреби у взаємодопомозі і взаєморозумінні з питань ведення домашнього господарства, виховання дітей, у стосунках з батьками і т.д.);
- розбіжність в потребах по проведенню дозвілля, захопленнях.
- Крім того, виділяють фактори, що впливають на конфліктність подружніх відносин. До них відносять кризові періоди в розвитку родини [8, с. 34].

Перший рік подружнього життя характеризується конфліктами адаптації один до одного, коли два «Я» стають одним «Ми». Відбувається еволюція почуттів, закоханість зникає і подружжя з'являються один перед одним такими, які вони є. Відомо, що в перший рік життя родини імовірність розлучень велика, до 30% загального числа шлюбів.

Другий кризовий період зв'язаний з появою дітей. Ще незміцніла система «Ми» піддається серйозному випробуванню. В основі конфліктів у цей період лежить:

- Погіршуються можливості професійного росту подружжя.
- У них стає менше можливостей для вільної реалізації в особисто-привабливій діяльності (захоплення, хобі).

- **Можливі** зіткнення поглядів подружжя і їхніх батьків із проблем виховання дитини.

Третій кризовий період збігається із середнім подружнім віком, що характеризується конфліктами одноманітності. У результаті багаторазового повторення тих самих вражень у подружжя настає період насичення один одним. Цей стан називають голодом почуттів, коли настає «ситість» від старих вражень і «голод» по новим.

Четвертий період конфліктності стосунків подружжя настає після 18-24 років спільного життя. Його виникнення часто збігається з наближення періоду інволюції, виникненням почуття самотності, зв'язаного з відокремленням дітей, що підсилюється емоційною залежністю подружжя, їх переживанням з приводу можливого прагнення одного з партнерів до сексуального виявлення себе на стороні, «поки не пізно».

Значний вплив на імовірність виникнення подружніх конфліктів роблять зовнішні фактори: погіршення матеріального становища багатьох родин; надмірна зайнятість одного з подружжя (чи обох) на роботі; неможливість нормального працевлаштування одного з подружжя; тривала відсутність свого житла; відсутність можливості влаштувати дітей у дитячу установу й ін.

Перелік факторів конфліктності родини був би не повним, якщо не назвати макрофактори, тобто зміни, що відбуваються в сучасному суспільстві, а саме: ріст соціального відчуження; орієнтація на культ споживання; девальвація моральних цінностей, у тому числі традиційних норм сексуальної поведінки;

Зміни традиційного статусу жінки в родині (протилежними полюсами цієї зміни є повна економічна самостійність жінки і синдром домогосподарки); кризовий стан економіки, фінансів, соціальної сфери держави. Дослідження психологів показують, що в 80-85% родин є конфлікти. Що залишилися 15-20% фіксують наявність «сварок» з різних приводів. У залежності від частоти, глибини і гостроти конфліктів виділяють

кризові, конфліктні, проблемні і невротичні родини [12, с.6].

Кризова родина. Протистояння інтересів і потреб подружжя носить гострий характер і захоплює важливі сфери життєдіяльності родини. Подружжя займає непримиренні і навіть ворожі позиції по відношенню одне до одного, не погоджуючись ні на які компроміси. До кризових шлюбних союзів можна віднести ті, котрі чи розпадаються, чи знаходяться на грані розпаду.

Конфліктна родина. Між подружжям існують постійні сфери, де їхні інтереси зіштовхуються, породжуючи сильні і тривалі негативні емоційні стани. Однак шлюб може зберігатися завдяки іншим факторам, а також компромісним рішенням конфліктів.

Проблемна родина. Для неї характерно тривале існування труднощів, здатних завдати відчутного удару стабільності шлюбу. Наприклад, відсутність житла, тривала хвороба одного з подружжя, відсутність засобів на утримання родини, осуд на тривалий термін за злочин і ряд інших проблем. У таких родинах ймовірно загострення взаємин, поява психічних розладів в одного чи обох партнерів.

Невротична родина. Тут основну роль грають не спадкові порушення в психіці партнерів, а нагромадження впливу психологічних труднощів, з якими зустрічається родина на своєму життєвому шляху. У партнерів відзначається підвищена тривожність, розлад сну, емоції з будь-якого приводу, підвищена агресивність і т.д. [12, с.6].

Конфліктна поведінка партнерів може виявитися в схованій і відкритій формах. Показниками схованого конфлікту є: демонстративне мовчання; різкий жест чи погляд, що говорить про незгоду; бойкот взаємодії в якійсь сфері сімейного життя; підкреслена холодність у стосунках. Відкритий конфлікт виявляється частіше через відкриту розмову в підкреслено короткій формі; взаємні словесні образи; демонстративні дії (ляскіт дверима, биття посуду, грюкотіння кулаком по столі), образа фізичними діями й ін.

1.3. Розлучення як наслідок конфліктної сімейної взаємодії: передумови та стан проблеми в сучасному українському суспільстві

Сімейні конфлікти є однією з найпоширеніших форм конфліктів. По оцінках фахівців, у 80-85 % родин відбуваються конфлікти, а в інших 15-20% виникають сварки по різних приводах. Унікальність сімейних відносин обумовлює не тільки специфіку виникнення і протікання конфліктів у родині, до й особливим образом відбивається на соціальному і психічному здоров'ї всіх її членів. У дійсній темі розглядаються особливості сімейних конфліктів, їхня класифікація, а також інші питання, що розкривають суть цього складного явища. Сімейні конфлікти — це протиборство між членами родини на основі зіткнення протилежно спрямованих мотивів і поглядів.

Родині конфлікти мають свої особливості, облік яких необхідний при попередженні і дозволі таких конфліктів.

1. Насамперед, сімейні конфлікти відрізняються особливим предметом, специфіка якого обумовлена унікальністю сімейних відносин. Найважливішою особливістю сімейних відносин є те, що їхній основний зміст складають як міжособистісні відносини, так і правові і моральні зобов'язання, зв'язані з реалізацією функцій родини: репродуктивної, виховної, господарсько-економічної, рекреативної (взаємодопомога, підтримка здоров'я, організація дозвілля і відпочинку), комунікативної і регулятивної..

2. Сімейні конфлікти відрізняються за наступними причинами. Найважливішими з них є:

- обмеження волі, активності, дій, самовираження членів родини;
- поведіння, що відхиляється від норми, одного чи декількох членів родини (алкоголізм, наркоманія і т.д.)
- наявність протилежних інтересів, устремлінь, обмеженість можливостей для задоволення потреб одного з членів родини (з його погляду);

- авторитарний, твердий тип взаємин сформованих у родині в цілому;
- наявність тяжко вирішуваних матеріальних проблем;
- авторитарне втручання родичів у подружні відносини;
- сексуальна дисгармонія партнерів у шлюбі тощо.

3. Особливості сімейних конфліктів виявляються в їхньому динаміку, а також у формах протікання. У цілому динаміка сімейних конфліктів характеризується класичними етапами (виникнення конфліктної ситуації, усвідомлення конфліктної ситуації, відкрите протиборство, розвиток відкритого протиборства, дозвіл конфлікту й емоційне переживання конфлікту). Але такі конфлікти відрізняються підвищеною емоційністю, швидкістю протікання кожного з етапів, формами протиборства (докори, образа, сварка, сімейний скандал, порушення спілкування і т.п.), а також способами їхнього вирішення (примирення, досягнення згоди, притирання відносин на основі взаємних поступок, розвід і ін.).

4. Істотною особливістю сімейних конфліктів є і те, що вони можуть мати важкі соціальні наслідки. Нерідко вони закінчуються трагічно. Дуже часто приводять до різних захворювань членів родини. Особливо важкі наслідки сімейні конфлікти мають для дітей [6].

Відповідно до досліджень Вивіан, Малоне тільки 1,5% чоловіків і 6% дружин указали під час тестування фізичну агресію як актуальну проблему. Однак в особистій бесіді з психотерапевтом уже 46% чоловіків і 44% дружин (56% подружніх пар) указали на присутність фізичного насильства і словесних образ у своєму сімейному житті [15].

Тому кожній подружній парі варто ставити запитання, чи допускається застосування насильства в їхній родині й у якій формі це відбувається. Далі обговорюються найбільш важкі види насильства в подружніх взаєминах.

Всі існуючі програми проти насильства в родині спрямовані на чоловіків, оскільки фізичне насильство з їх боку з більшою імовірністю заподіює збиток життя і здоров'ю дружини. Більшість чоловіків, на яких

піднімають руку дружини, зовсім не вважають це насильством і не сприймають це як серйозну погрозу для свого життя і здоров'я.

Дотепер ведуться суперечки про тім, хто ж усе-таки частіше провокує насильство - чоловіка чи жінки. Штраус (1994) на основі аналізу матеріалів "Національного огляду насильства над жінками в родині" прийшов до висновку, що стать не є визначальним чинником у даному питанні. Так, чоловіки провокували насильства в 5,9% випадків, дружини в 25,5 % випадків, і обоє з подружжя провокували конфлікт у 48,6% випадків. Навіть у найважчих ситуаціях (побиття кулаками, ногами, погрози зброєю) зберігалися тієї ж самі: дружини провокували насильство в 29,6% випадків, чоловіки в 35,2 %. обоє дружина в 35,2% випадків. За нашими спостереженнями, жінки прибігають до насильства так само часто, як і чоловіка, хоча по більшій частині їм приходится захищатися [15].

Так, фахівці, що займаються проблемою сімейних розбіжностей, підрозділяють усі відносно неблагополучні родини на три типи: конфліктні, кризові і проблемні. До конфліктних подружніх союзів вони відносять такі, у яких між подружжям маються сфери, де їхні інтереси, потреби, наміри і бажання постійно приходять у зіткнення, породжуючи особливо сильні і тривалі негативні емоції. До кризових - такі, де протистояння інтересів і потреб чоловіків носить особливо різкий характер і захоплює важливі сфери життєдіяльності родини. Нарешті, до проблемних подружніх союзів відносять такі, перед якими виникли особливо важкі життєві ситуації, здатні завдати відчутного удару стабільності шлюбу: відсутність житла і засобів, важка і тривала хвороба одного з чоловіків, осуд на тривалий термін і т.п.

Об'єктивні обставини життєдіяльності родини впливають на її благополуччя тільки через їхню суб'єктивну оцінку чоловіками, що у свою чергу визначається соціально-психологічним кліматом і взаємною задоволеністю взаєминами один з одним, що, утім, давно констатовано в приказці "З милим рай у курені, якщо милий по душі" [10, С.63-68].

Причинами конфліктів можуть бути напружені відносини між людьми і

внутрішня напруженість, властива одному з учасників конфлікту. Тому першою причиною розвитку конфлікту є характер одного з членів родини. Є вираження — конфліктна людина. Йому звичайно притаманні підвищена емоційна збудливість, запальність, причепливість, педантичність. Психіатри і психологи в такому випадку звичайно говорять про важкий характер. Якщо риси такого характеру виявляються в малому ступені, вони вважають ці характерологічні відхилення варіантами чи норми акцентуаціями, а якщо у великий, — психопатіями. Це вже лікарський діагноз, що серйозно обмежує людину у виборі тієї чи іншої професії, праві служити в армії, водити транспорт. На жаль, у процесі сімейного життя характерологічні особливості конфліктної людини можуть стати причиною постійної напруженості.

26	https://manager.bobrodobro.ru/45894	2 джерела	0.37%
27	https://studfile.net/preview/2449278	8 джерел	0.37%
28	http://udpu.org.ua/files/fahovi_vydannya/univer/2008_1.doc		0.34%

Джерела з Бібліотеки

11

4	Студентська робота	ID файлу: 1004245806	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	3 Джерело	2.34%
5	Студентська робота	ID файлу: 1015774621	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		2.11%
11	Студентська робота	ID файлу: 1004245817	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		1.46%
17	Студентська робота	ID файлу: 1013655696	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		1.09%
24	Студентська робота	ID файлу: 1014938730	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...	2 Джерело	0.43%
29	Студентська робота	ID файлу: 1006024639	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		0.34%
30	Студентська робота	ID файлу: 1010181885	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		0.26%
31	Студентська робота	ID файлу: 1015783632	Навчальний заклад: Open International University of Human Deve...		0.23%